

Tájékoztató a környezet állapotáról

A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 46.§ (1) bekezdés e) pontja értelmében a települési önkormányzat illetékességi területén a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot.

A környezet állapotáról szóló tájékoztató a hatóságok, intézmények, civil szervezetek adatain alapul, továbbá tartalmazza az Oroszlányi Környezetgazdálkodási Nonprofit Zrt. és az ÉDV Zrt. munkája során szerzett tapasztalatokat és a környezetvédelmi tárgyú közigazgatási eljárások adatainak feldolgozását is.

1. Vízellátás, szennyvízkezelés:

1.1 Ivóvízellátás:

2018. évben (Kisbér + Hánta): 332.925 m³/év 912 m³/nap

Szolgáltatott vízmennyiség:

2018. évben (Kisbér + Hánta): 332.925 m³/év 912 m³/nap

1.2. Szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás:

Éves szennyvíztisztítás adatai:

2018. évben: 407.426 m³

Az I. teleprészre 249.887 m³, a II. teleprészre 157.539 m³ tisztítandó szennyvíz került.

Kisbér központi belterületen a csatornahálózat teljes mértékben kiépített (95%), a közüzemi szennyvízcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások aránya a városban 90 % feletti (1874 darab). A városhoz tartozó településrészek (Újszőlő utca, Batthyány pusztá) nem rendelkeznek csatornahálózattal, a Vencser dűlő utca pedig csak részlegesen. A többi utca Kisbéren és Hántán is csatornázott.

A kisbéri szennyvíztisztító telep szennyvíz befogadója a Kisbéri-ér.

Cél a jelenlegi technológiával elérhető legkisebb szennyvízterhelés kibocsátása a felszíni vizekbe.

Minden kibocsátási paraméter tekintetében jelentősen az előírt határérték alatt működik a szennyvíztisztító telep.

Folyamatosan monitoring méréseket végez az ÉDV Zrt.

Kisbér Szennyvíztisztító telep vizsgálati eredmények 2019 évben

Dátum	Vízm. m3	pH		KOl _k mg/l		BOI ₅ mg/l		NH ₄ - N ⁺ mg/l		Sztien. N mg/l		ö. N. mg/l		ö. P. mg/l		ö. L.a. mg/l		SZOE mg/l		ö.Só mg/l		Naeé% mg/l	
		nyers	tiszt.	nyers	tiszt.	nyers	tiszt.	nyers	tiszt.	nyers	tiszt.	nyers	tiszt.	nyers	tiszt.	nyers	tiszt.	nyers	tiszt.	nyers	tiszt.	nyers	tiszt.
		01.07		7,56	7,11	1232	<30	710	6	114,33	1,28	114,72	5,28	130,0	6,4	9,1	0,1	500	< 10	29	< 2	1130	754
01.22				2502	61	960	<10																
02.05		7,37	7,35	1630	57	1350	8	84,89	0,21	85,34	1,60	100,0	3,4	9,9	0,4	510	12			1210	640	42	31
02.19				4059	44	2900	10																
03.05		6,73	6,78	1381	79	750	23	119,32	1,05	119,60	2,73	120,0	4,4	10,6	0,3	340	< 10			1050	534	41	28
03.12			7,01		33		19		0,28		1,79		3,0		0,1		< 10						
03.19				3775	45	1400	<10																
04.02		6,78	6,84	1713	36	860	<3	119,15	0,07	119,42	1,86	130,0	3,3	12,5	0,2	270	< 10			1180	832	48	26
04.16				1930	61	990	18																
05.06		6,77	6,69	1408	40	710	5	76,09	0,11	76,48	1,86	110,0	3,0	15,1	0,4	330	< 10	< 2		1210	840	32	27
05.21				1105	31	490	<10																
06.04		6,82	6,84	2072	45	1010	8	69,55	0,12	69,98	1,15	110,0	2,4	11,1	0,1	750	12			1280	954	35	25
06.18				1055	< 30	460	<10																
07.02		6,74	7,16	1840	43	820	<3	75,91	0,17	76,31	1,94	120,0	2,9	22,6	0,2	650	< 10			1110	584	37	28
07.15				1385	33	690	<10																
08.05		6,68	7,16	3011	41	1300	3	72,67	0,09	73,21	2,96	110,0	4,2	11,2	0,2	590	< 10	< 2		1430	778	30	34
Átlag		6,93	6,99	2007	41	1027	6	91	0,4	92	2,4	116	3,7	13	0,2	493	3	29	0	1200	740	37	28
Kibocs. határérték			6,5-9,0		<75 mg/l		<25 mg/l		<10 mg/l		<40 mg/l		<50 mg/l		<5 mg/l		<50 mg/l		<5 mg/l		<2000 mg/l		<45 eé%

Forrás: ÉDV Zrt.

Kisbér II Szennyvíztisztító telep vizsgálati eredmények 2019 évben

Dátum	Vízm. m3	pH		KOl _k mg/l		BOI ₅ mg/l		NH ₄ - N ⁺ mg/l		Sztien. N mg/l		ö. N. mg/l		ö. P. mg/l		ö. L.a. mg/l		SZOE mg/l		ö.Só mg/l		Naeé% mg/l	
		nyers	tiszt.	nyers	tiszt.	nyers	tiszt.	nyers	tiszt.	nyers	tiszt.	nyers	tiszt.	nyers	tiszt.	nyers	tiszt.	nyers	tiszt.	nyers	tiszt.	nyers	tiszt.
		01.14		7,47	6,97	2175	45	1040	21	90,68	1,04	90,98	4,26	100,0	5,2	13,3	0,6	720	11	42	< 2	1280	910
01.29				1639	67	830	11																
02.12		7,26	7,12	1267	56	840	22	96,41	0,93	96,85	3,34	120,0	4,9	10,6	0,5	500	< 10			1210	866	34	31
02.26				1123	49	1100	<10																
03.12		6,88	6,73	1303	55	1080	17	114,98	0,31	115,22	2,41	140,0	4,3	12,1	0,2	380	11			952	614	40	34
03.26				915	47	330	11																
04.08		7,11	6,90	2100	69	1220	6	107,76	0,44	107,76	1,86	160,0	3,8	17,0	0,5	600	< 10	< 2		2240	806	68	28
04.29				3381	53	2300	<10																
05.14		7,4	6,79	2707	39	990	5	110,01	1,22	110,46	4,80	120,0	6,7	11,3	1,2	430	< 10			780	616	43	31
05.28				1611	59	600	<10																
06.11		7,22	7,00	1259	59	800	9	106,73	0,77	107,08	3,58	140,0	5,7	14,9	0,6	460	< 10			1210	874	39	31
06.25				725	< 30	290	<10																
07.08		6,84	7,21	2444	59	1590	3	96,17	1,09	96,48	4,17	150,0	5,3	24,1	0,5	880	21	< 2		1320	774	38	33
07.23				1493	59	570	<10																
08.13		6,62	7,02	2367	40	1510	4	96,94	0,78	97,30	5,45	180,0	8,1	25,8	2,1	850	12			1220	766	35	34
Átlag		7,10	6,97	1767	50	1006	7	102	0,8	103	3,7	139	5,5	16	0,8	603	7	42	0	1277	778	41	32
Kibocs. határérték			6,5-9,0		<75 mg/l		<25 mg/l		<10 mg/l		<40 mg/l		<50 mg/l		<5 mg/l		<50 mg/l		<5 mg/l		<2000 mg/l		<45 eé%

Forrás: ÉDV Zrt.

Kisbér szennyvíztisztító telep víztelenített iszap minőség:

Mintavételi hely neve:	
<i>Kisbér, préselt iszap</i>	
Mintaszám	Dátum
156	2019.01.08
sza_ER [g/kg]	160
sza_P_im [g/kg sz.a.]	140
sza_P_iv [g/kg sz.a.]	860
ö.old.any. [g/kg sz.a.]	170
pH [-]	7,9
SZOE [g/kg sz.a.]	79
össz.N [g/kg sz.a.]	64,9
össz.foszfor [g/kg sz.a.]	16
K [g/kg sz.a.]	4,1
Zn [mg/kg sz.a.]	460
Cu [mg/kg sz.a.]	130
Cd [mg/kg sz.a.]	<1
Pb [mg/kg sz.a.]	10
Cr [mg/kg sz.a.]	26
Ni [mg/kg sz.a.]	38
Mo [mg/kg sz.a.]	4,9
Hg [mg/kg sz.a.]	0,24
Co [mg/kg sz.a.]	1,5
As [mg/kg sz.a.]	1,7
Se [mg/kg sz.a.]	1,4

Forrás: ÉDV Zrt.

Mintavételi hely neve:	
<i>Kisbér, préselt iszap</i>	
Mintaszám	Dátum
2226	2019.04.09
sza_ER [g/kg]	189
sza_P_im [g/kg sz.a.]	120
sza_P_iv [g/kg sz.a.]	880
ö.old.any. [g/kg sz.a.]	100
pH [-]	7,1
SZOE [g/kg sz.a.]	41
össz.N [g/kg sz.a.]	41,5
össz.foszfor [g/kg sz.a.]	12,3
K [g/kg sz.a.]	2,81
Zn [mg/kg sz.a.]	500
Cu [mg/kg sz.a.]	120
Cd [mg/kg sz.a.]	<1
Pb [mg/kg sz.a.]	12
Cr [mg/kg sz.a.]	32
Ni [mg/kg sz.a.]	100
Mo [mg/kg sz.a.]	2,8
Hg [mg/kg sz.a.]	1,2
Co [mg/kg sz.a.]	2,5
As [mg/kg sz.a.]	1,5
Se [mg/kg sz.a.]	<1

2. Hulladékgazdálkodás:

2.1. Kommunális hulladékgyűjtés:

Kisbér Város közszolgáltatója 2014. január 1-től a VERTIKÁL Közszolgáltató Nonprofit Zrt. A hulladékgazdálkodási tevékenységet közszolgáltató alvállalkozójaként az Oroszlányi Környezetgazdálkodási Nonprofit Zrt. látja el.

A hulladék begyűjtése heti rendszerességgel történik, meghatározott napon 60, 80, 120, 240 és 1100 literes gyűjtőedényekből. A hulladék begyűjtését a szabványos gyűjtőedényekhez rendszeresített tömörítő lapos gyűjtőjárművekkel végzi a társaság. Többleshulladék elszállítására az ügyfélszolgálatokon megvásárolható, céges emblémával ellátott zsákban van lehetőség. A kommunális és lom hulladékok az Oroszlányi Regionális Hulladéklerakóra kerülnek beszállításra és itt kerülnek ártalmatlanításra.

2.2 Elkülönített gyűjtés:

A társaság térítésmentesen végzi a háztartásonkénti szelektív hulladékgyűjtést. A lakosságnak havonta két alkalommal lehetősége van az újrahasznosítható, illetve évente 10 alkalommal a komposztálható hulladék elszállíttatására az előre meghirdetett szállítási napokon.

2.3. Újrahasznosítható hulladékok gyűjtése:

Az elszállítás napján reggel 6:00 óráig áttetsző, műanyag zsákban, vagy kötegelve kell kihelyezni az ingatlan elé a következő elkülönítetten gyűjtött anyagokat:

Csomagolási hulladék:

- Műanyag (pl. ásványvizes, üdítő, PET, egyéb flakonok)
- Tiszta csomagoló fóliák, fém- és aludobozok (sörös, üdítő, konzerves)
- Papír (újság és karton), illetve a kombinált csomagolóanyagok (pl. tejes és gyümölcsös, Tetra-Pack)
- Fém- és aludobozok (sörös, üdítő, konzerves)

Az így begyűjtött haszonanyagok az Oroszlányi Regionális Hulladéklerakóra kerülnek beszállításra, előkezelés céljából. Itt történik további válogatásuk és bálázásuk, majd megfelelő engedélyekkel rendelkező hasznosítónak való továbbadásuk.

2.4. Üveghulladékok gyűjtése:

Az üveg hulladék elkülönített gyűjtése üveghulladék gyűjtő pontokon történik 1100 l-es edényekbe, melyek ürítését két hetente, illetve a telítettségi állapottól függően végzi a szolgáltató.

2.5. Komposztálható hulladékok gyűjtése:

A levágott fű és egyéb lágyszárú növény megfelelő teherbírású zsákban, illetve maximum 70 cm hosszú, és 50 cm átmérőjű kötegekben összekötve alkalmanként maximum 0,5 m³ mennyiségben kerülnek elszállításra az ingatlan elől. Az így begyűjtött zöldhulladék a Polgárdi komposztálóba kerül beszállításra.

2.6. Házhoz menő lomtalanítás:

Évente egy alkalommal, az ingatlantulajdonossal előre egyeztetett időpontban történik a háztartásban keletkezett lom hulladék háztól történő elszállítása.

Az elszállítás feltétele, hogy a közszolgáltatásba bekapcsolt ingatlanhasználónak ne legyen díjhátraléka.

Az évi egy alkalommal igénybe vehető lomtalanításért külön nem kell fizetni, annak díját a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj tartalmazza.

2.7. Hulladékudvar:

Településünkön hulladékudvar működik, melyet a kisbéri, kisbér-hántai, továbbá a Batthyány pusztai lakosok vehetnek igénybe. A Hulladékudvarba az alábbi hulladékok szállíthatóak be térítésmentesen, meghatározott mennyiségben:

- Papír és karton csomagolási hulladék
- Műanyag csomagolási hulladék
- Fém csomagolási hulladék
- Üveg csomagolási hulladék
- Hulladékká vált gumiabroncs
- Kevert építési és bontási hulladék
- Étolaj és zsír

A hulladékudvar nyitvatartása:

Péntek: 8 órától 16 óráig

Szombat: 8 órától 12 óráig.

3. Levegőtisztaság-védelem:

Kisbér nem rendelkezik mérőponttal, ezért a településhez legközelebb található Mór város adatait tudjuk szolgáltatni. A levegő minőségét hetente a Fejér Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya vizsgálja. Móron a Polgármesteri Hivatal (8060 Mór, Szent István tér 6.) területén és a Kórház utcában egy-egy darab mérőpont működik, NO₂, SO₂, üledező por mérése történik. A programozott mintavevő segítségével 24 órán keresztül az egyik alkotó mintavételére kerül sor, majd 24 órán keresztül a másik alkotó mintavételezése folyik. A por mérése havi rendszerességgel történik.

A környezetvédelmi főosztály a mérési adatokat a <http://www.levegominoseg.hu/manualis-merohalozat> honlapon tartja nyilván. 2018 évre vonatkozóan a decemberi adatok a legfrissebbek, 2019 évre vonatkozóan még nincsenek elérhető adatok.

Cím	Kórház u. 21.	Szt. István u. 6.
EOTR	22555870	22575866
Komponens	NO ₂	NO ₂
Mértékegység	µg/m ³	µg/m ³
2018.12.01	0	31
2018.12.02	2	29
2018.12.03	2	45
2018.12.04	2	43
2018.12.05	14	4
2018.12.06	0	45
2018.12.07	12	32
2018.12.08	14	47
2018.12.09	13	50
2018.12.10	14	30
2018.12.11	12	30
2018.12.12	8	22
2018.12.13	14	38
2018.12.14		30
2018.12.15		24
2018.12.16		20
2018.12.17		29
2018.12.18		39
2018.12.19		65
2018.12.20		65
2018.12.21		73
2018.12.22		
2018.12.23		
2018.12.24		
2018.12.25		
2018.12.26		
2018.12.27		
2018.12.28		
2018.12.29		
2018.12.30		
2018.12.31		

A különböző légszennyező források szerepe a város légszennyezettség állapotának alakulásában eltérő.

3.1 Lakossági légszennyezés:

A lakossági légszennyezés a korszerű fűtőberendezéseknek köszönhetően nem jelentős. Helyi rendeletben rögzítettek az avar és kerti hulladék nyílt téri égetésére vonatkozó szabályok.

Kisbér Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 11/2015. (VI.12.) önkormányzati rendeletének 1. § (3) bekezdése alapján avar és kerti hulladék égetése megfelelő légköri és időjárási viszonyok (szélcsend) esetén, a tűzvédelmi szabályok szigorú betartásával keddtől péntekig hétköznapokon 14.00-21.00 óra között, míg szombaton 6.00-12.00 óra közötti időszakban végezhető, kivéve a hatóságilag országosan elrendelt általános tűzgyújtási tilalom idején.

3.2 Napelempark:

Kisbéren nemrég átadásra került az a napelempark, amely a Magyar Villamos Művek Zrt. beruházásában valósult meg. A napelempark 24.401 m² nagyságú területen helyezkedik el. Összesen 2.108 db 280 Wp-os polikristályos napelem panel került telepítésre, amelyeknek csatlakozási teljesítménye 498 kVA, csúcsteljesítménye 589 kWp, az éves termelt villamos energia mennyiség 600-700 MWh/év. A település másodszor is megkapta a „Klímatudatos Önkormányzat-díjat”, amelyhez önerős fejlesztései mellett ez a nagy volumenű beruházás is hozzájárult.

3.3. Ipari légszennyezés:

A 306/2010. (XII.23.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó bejelentés köteles légszennyező pontforrásokat a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya tartja nyilván.

Év	LAL kód	Szennyezőanyag	Kibocsátás (kg/év)
2018	160	Sztirol	0
2018	981	Összes szerves anyag C-ként (kivéve metán)	533
2018	321	Etil-acetát / ecetészter; ecetsav-etil-észter /	232
2018	109	Heptán	0
2018	152	Xilolok	54
2018	1005	1-metoxi-2-propil-acetát	0
2018	2	Szén-monoxid	4 738
2018	980	Összes szerves anyag C-ként (TOC) (SPECIFIKUS)	35
2018	312	Aceton	11
2018	326	Izo-butil-acetát	8
2018	308	Butil-alkohol (primer-butanol) / butanol-1 /	4
2018	261	2-METOXI PROPIL-ACETÁT	5
2018	315	Ciklohexanon	47

2018	316	Metil-izobutil-ke-ton / 4-metil-2-pentan-on; izobutil-metil-ke-ton /	31
2018	7	Szilárd anyag	710
2018	304	Izo-butil-alkoholok	0
2018	301	Etil-alkohol / etanol /	234
2018	3	Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	4 501
2018	5	Klór	2
2018	971	Korom Bacharach skálán	0
2018	313	Metil-etil-ke-ton / 2-butanon /	249
2018	157	Etil-benzol	5
2018	323	Butil-acetát / ecetsav-butil-észter /	577
2018	151	Toluol	103
2018	598	Paraffin-szénhidrogének C9-től	18
2018	12	Kénsav-kénsav gőzök (SPECIFIKUS)	6
2018	999	SZÉN-DIOXID	2 792 685
2018	1	Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	216
2018	307	Izo-propil-alkohol	30
2018	979	Fluor vegyületek összesen HF-ként megadva (SPECIFIKUS)	0
2018	16	Sósav és egyéb szervesetlen gáznemű klór vegyületek, kivéve klór és cian-klorid HCl-ként	0
2018	715	Nátrium-hidroxid	0
2018	90	Alkáli fémek hidroxidjai	0

Forrás: OKIR.HU

4. Zaj- és rezgésvédelem:

A zajvédelmi hatáskört a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X.29.) Korm. rendelet határozza meg. A szabályozás a rendelet 1. mellékletében meghatározott tevékenységekkel (pl.: építés, gépjárműjavítás, kereskedelem, vendéglátás, szabadidős tevékenység) kapcsolatos zajvédelmi ügyekben a település önkormányzat jegyzőjét ruházza fel hatáskörrel.

Kisbér Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 27/2016. (XII.9.) önkormányzati rendelete alapján, mely a helyi zaj-és rezgésvédelemről szól:

1. § Motoros fűnyíró, motoros fűkasza, motoros fűrész, motoros permetező, kerti traktor vasárnap és ünnepnapokon 0 és 24 óra közötti időszakban nem használható.
2. § (1) A közösségi együttélés alapvető szabályait az 1. § tartalmazza. (2) A közösségi együttélés alapvető szabályait sértő magatartást követ el az, aki az 1. §-ban foglaltakat megszegi.
3. § A 2. § (2) bekezdésében meghatározott magatartás esetén kiszabható közigazgatási bírság legmagasabb összege százötvenezer forint.

5. Zöldfelület gondozás:

Kisbér Város közigazgatási határain belül 28 ha. azaz 280.000 m² zöldterület gondozását végzi a Kisbéri Városigazgatóság 6 fő főállású dolgozóval, valamint a közfoglalkoztatásban résztvevő 1 fő hántai közfoglalkoztatott segítségével. A parkfenntartási feladatokat szintén a Kisbéri Városigazgatóság, az Önkormányzat Intézménye végzi el. A Városigazgatóság feladata a közterületeken lévő növények, virágok, cserjék, nem szilárd burkolat fenntartása az egész Kisbér Város és Hánta városrész területén.

A Város területén található 2 db játszótér üzemeltetését és fenntartását szintén a Kisbéri Városigazgatóság látja el.

A zöldterület gondozás része a temetőben lévő zöldterület karbantartása is, mely 3 db temetőt foglal magában.

A Város területén található fák (Angolpark, Párizs domb stb.) gondozása, nyesése, nyesedékek elszállítása szintén a Városigazgatóság hatáskörébe tartozik, mely minden ősszel és tavasszal esedékes.

Az előző évekhez hasonlóan nagy gondot fordítunk a parlagfű és egyéb gyomok visszaszorítására, azok kiirtására.

A Város területén található gyomnövényzet és önkormányzati tulajdonban lévő épületek, ingatlanok területének és környékének permetezése, gondozása szintén a Városigazgatóság feladata.

6. Környezeti nevelés:

A Kisbéri Táncsics Mihály Gimnázium és Általános Iskola Petőfi Sándor Általános Iskola pedagógiai munkájának alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos értékeket tanulói elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

Pedagógiai Programjukban kiemelt helyet foglal el az oktató-nevelő munka feladatai között az élet tisztelete, védelme, a természeti környezet megóvása, az állatok és növények védelme, szeretettel, illetve fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.

Az iskolában folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse.

Minden tanévben hangsúlyos elem az iskola életében a környezeti nevelés. Ez a törekvés, újabb tartalmat kapott három éve. Azóta rendezik meg az egész iskolát megmozgató témahetet, amely a 16. éve megrendezett „Csodálatos természet” körzeti verseny köré építik fel. Gyakorolják a projekt munkát; az újrahasznosítás jegyében csodálatos alkotások születnek; nagyszerű előadásokat hallgathatnak meg ismert emberektől.

Kiváló eredményeik, kapcsolódó hagyományaik népszerűsége mellett minden tanévben megtörténik ennek a nevelési területnek a továbbfejlesztése. Nemcsak a társadalmilag sürgető

és joggal elvárt fenntarthatósági szemlélet kialakítása miatt, hanem komplex jellegéből adódóan alkalmas arra, hogy a kapcsolódó természet-és társadalomtudományos tantárgyak ismeretanyagait egy-egy környezeti probléma köré csoportosított projekt alkalmával, aktív tanulói tevékenységek mellett sajátítsák el.

A 2019/2020-as tanévben is céljuk, hogy ez a nevelési terület még több új tevékenységet honosítson meg iskolájuk életében, felpezsdítve ezzel az iskola hétköznapjait. Ezzel megvalósítanak egyféle kutatásalapú tanulást, amely támogatja a kreativitást, ösztönözné a tananyag nagyobb mélységű elsajátítását, segítené az emberi kapcsolatokat, és talán örömtelibb tanulásra készítetné a gyermekeket. A megvalósítás mindenképpen feltételez egy magas szintű együttműködést a pedagógusközösség tagjai között, már a projektfeldolgozásra alkalmas ismeretkörök kiválasztásakor.

Ebben a tanévben a környezeti nevelés részeként egy gyógynövénykert létrehozásába fognak az osztálytermek és az udvaruk virágosításával összekapcsolva. Az iskolakert egyrészt a munkára nevelés terepe lesz, de a közösségépítésre is alkalmas például a családok bevonásával.

Madáretetőket és itatókat helyeznek ki. Az iskolának egy nagy vágya teljesül szeptember végén. Az Audi Hungária Zrt., illetve a Petőfi Alapítvány segítségével szelektíven fogják gyűjteni a hulladékot.

Az egészség megőrzésének fontossága, az egészséges és kulturált életmód- valamint a testmozgás iránti igény tökéletesen összekapcsolja a környezeti és testi nevelést.

Ennek a színterei: kirándulások nemzeti parkokba, arborétumokba, állat és növénykertekbe; az erdei iskola szervezése a negyedik és hatodik osztálynak; közös múzeumlátogatások, túrák és akadályversenyek.

A 2019/2020-as tanévben is tagintézményük két évfolyama (4. és a 6. évfolyam) vesz részt erdei iskolában. A hagyományos tanórától nemcsak helyszínében, de tananyagában is eltér ez a fajta oktatás. A tanulók ilyenkor az iskolájuk, lakóhelyük környezetétől eltérő helyszínen, általában természet közelben tanulnak néhány napig. A tananyag és a módszer szorosan kapcsolódik a helyszínhez.

A közösség szempontjából is fontos nevelési feladata, hogy a tanulók a problémák, konfliktusok megoldása, szabadidejük megszervezése során jobban, több oldalról ismerhetik meg egymást – és ezzel együtt önmaguk képességeit is. Az erdei iskola tehát mind a környezeti nevelés, mind a közösségformálás kiváló terepe, hiszen itt elsajátítják azokat a készségeket, technikákat, amelyekkel a környezet megvédhető és megóvható. Az erdei iskola megmutatja a tanulóknak, hogy a környezet megfigyelésén túl a cselekvések középpontja a természet- és környezetvédelem. Ezek a tevékenységek a szemléletet, valamint a magatartást alakítják, észrevétlenül szabályozzák a gyermekeket. Elsajátíthatják azokat a készségeket, technikákat, amelyekkel a környezet megvédhető, megőrizhető.

A Kisbéri Táncsics Mihály Gimnázium és Általános Iskola minden tanév kezdetén (szeptember hónapban) papír- és vasgyűjtést szervez.

Évek óta kampányolnak a szelektív hulladékgyűjtés mellett, amelynek jegyében 10 éve külön gyűjtik a műanyag palackokat és az elemet. Amennyiben a gyűjtőkonténerek száma lehetővé tenné, a papírt is folyamatosan külön tudnák gyűjteni.

Minden évben kapcsolódnak a Fenntarthatósági témahéthez. Ez minden tanévben április hónapban van, amikor egy héten át kiemelt figyelmet fordítanak a környezeti nevelésre. Kiállítások, előadások (saját diákok felkészülésével), fotópályázat színesíti ezt a hetet.

Osztályfőnöki óra keretében minden tanévben foglalkoznak a környezeti neveléssel. Ez lehet kiselőadás, vita vagy egy-egy a témában készült film megnézése és megvitatása.

A tanítási órákon (elsősorban kémia, biológia, földrajz és fizika) elengedhetetlen, hogy a témához kapcsolódó tananyagoknál beszéljenek a környezeti fenntarthatóságról, környezettudatosságról.

Az intézmény példával nevel: részt vesznek a témával foglalkozó rendezvényeken, szemétszedési akciókhoz csatlakoznak, óvják a környezet fáit. (Ehhez kapcsolódóan figyelemfelhívó transzparenszek készültek, amelyek jelenleg az iskola belső udvarában lévő fák körül kerültek elhelyezésre.)

A fenntarthatóságra nevelés alapelvei a Tatabányai SZC Bánki Donát Szakgimnáziuma és Szakközépiskolájában:

Alapvető célkitűzések: Szemléletformálás, környezettudatosságra nevelés, a fenntartható fejlődés elveinek érvényesítése a napi gyakorlatban. A szülők bevonása az intézmény környezetvédelmi, valamint fenntarthatóságra nevelés tevékenységébe. A környezetkímélő magatartás legyen meghatározó erkölcsi alapelv egyéni és közösségi szinten egyaránt. Legyen szempont az újrahasznosítás. A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. A környezetvédelmi tevékenység folyamatos továbbfejlesztése, a tervezett feladatok esetében a megjelölt határidők betartásával. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. A fenntarthatóság pedagógiájában a környezettudatos gondolkodás, életmód kialakítása, elmélyítése, együttműködve a szülői házzal, társadalmi szervezetekkel.

A fenntarthatóság pedagógiáját szolgáló kiemelt tevékenységek: Az intézmény minden ősszel Egészségmegőrző napot tart. Kiemelt hangsúlyt fektetnek arra, hogy a tanulók ismerjék meg, és legyenek büszkék Kisbér természeti és kulturális értékeire. A tanulók minden évben aktívan és eredményesen vesznek részt, a Kisbér Város Helytörténeti versenyén. Az újra hasznosítható hulladékok közül évente egy alkalommal papírt gyűjtenek. Folyamatosan zajlik a használt elemek gyűjtése is. A szelektív hulladékgyűjtés program, a kupakgyűjtési verseny, a műanyag PET palack és a környezetvédelmi program már sok éve eredményesen működik. Az intézmény tanulói tavasszal részt vesznek a helyi civilszervezetek által szervezett várostakarítási akcióban. Az iskola és a tanműhely környékének (sportpályák) tisztán tartása, takarítási akció szervezése. DÖK kirándulás (Tisza-tavi Ökocentrum).

Tanítási órák: A tanítási órákon minden szakma felhasználja a környezettudatosság kialakításához kapcsolható oktatási tartalmakat. A tanítás során a diákok egyenrangú partnerként vesznek részt az órák menetében. A módszerekben a kooperatív tanulásszervezés, a projekt módszer, a témahetek kerülnek hangsúlyossá. Az órák levezetése az osztálytermeken kívül is történik – élményközpontú oktatás. A változatos módszerek alkalmazása az egész oktatási-nevelési rendszert jellemzi. Különböző anyagokat hasznosítanak újra a gyakorlati foglalkozásokon.

Tanórán kívüli tevékenységek, programok: Ezekben a rendezvényekben a szülők, tanulók, pedagógusok együttes munkája jelenik meg.

Legfontosabb célok, feladatok:

A. Tanulók környezettudatosságának fejlesztése:

- alapvető elméleti és gyakorlati ismeretek átadása a környezetvédelemmel kapcsolatban,
- környezettudatos magatartás terjesztésére való igény kialakítása, alkalmazása a hétköznapi életben, a tanulói aktivitás növelése,
- a Diákönkormányzat segítségével ZÖLD programok népszerűsítése,
- a pedagógusok és a technikai személyzet példamutató magatartása.

B. Az iskola környezettudatos tevékenységeinek folyamatossá tétele:

- szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása, alkalmazása,
- az iskolán belüli és iskola körüli zöld területek ápolása,
- az iskola környezetének tisztán tartása,
- madáretetés,
- víz- és energiatakarékosságra való törekvés,
- általános takarékosági elvek működtetése a környezet védelme érdekében,
- környezetbarát közlekedés tárgyi feltételeinek használata.

C. Környezettudatos szemléletet népszerűsítő iskolai programok szervezése, pályázatok és versenyek keresése:

- pályázatok, projektek,
- versenyek,
- projektnapok: civil szervezetekkel való kapcsolat kialakítása, ápolása.

D. Az egész tanév során megvalósuló tevékenységek:

- szelektív hulladékgyűjtési program,
- használt elemek visszagyűjtése a felszíni aulában elhelyezett tárolóban,
- madáretetés az iskolaudvaron, madáretetők készítése,
- az ültetett növények gondozása osztályszinten,
- tantermek, folyosók dekorációja, folyamatos gondozása a tanulókkal közösen,
- a mellékhelyiségek kulturált használata, a higiéniai alapkövetelmények ismeretének elmélyítése és betartása,
- a zöld sarkok gondozása (növények, fák),
- kerékpártároló rendszeres használata.

E. Környezet-, természet- és egészségvédelemmel kapcsolatos iskolai programok:

- konténeres papírgyűjtő verseny,
- takarékosági világnap,
- állatok világnapja,
- karácsonyi kézműves foglalkozás természetes alapanyagokból (Betlehemkészítő verseny),
- egészségmegőrző projektnap (az egészséges táplálkozási szokások, egészséges életmód népszerűsítése),
- Víz világnapja,
- A Föld világnapja,
- Madarak és fák napja,
- családi sport délután (osztálykeretben),
- gyümölcs, alma program.

7. Civil és külső szervezetekkel folytatott együttműködés:

A Kisbéri Városszépítő Egyesület legfőbb célja, hogy az alapítók szellemiségét és értékrendjét követve, a város épített és természeti környezetének megőrzése, védelme, szépítése és építése érdekében fejtsse ki tevékenységét.

Az Egyesület célja és feladata a város hagyományainak ápolása, a város szépítése, a haza és a város szeretetének ápolása, a városfejlesztő erők összefogása.

A városban élők érdeklődésének felkeltése a város szépítése, valamint a történelmi és a természeti értékek megőrzése iránt. Az épített és a természetes környezet védelmének elősegítése.

Az Egyesület célkitűzéseinek megvalósítása érdekében bevonja az egyesület munkájába mindazokat a személyeket, akik erre - az Egyesület célkitűzéseit magukévá téve - önként hajlandók, valamint összefogja a városszépítés területén végzett munkát.

Az Egyesület az időszerű feladatok megoldása érdekében kezdeményezi és megszervezi tagjai munkáját különböző feladatok elvégzésére, valamint az egyesület tagjai, vagy városi-, illetve állami szervek felkérésére javaslatot tesz a város és annak környékén a városszépítő feladatokra.

Az Egyesület rendszeresen és folyamatosan együttműködik a városszépítésben és városfejlesztésben érdekelt civil szervezetekkel, valamint Kisbér Város Önkormányzatával.

Az Egyesület véleményt nyilvánít, javaslatokat dolgoz ki Kisbér városában a közterületek elnevezésére, illetve javaslatot tesz középületek, parkok, terek felújítására, köztéri szobrok, műemlékek helyreállítására.

A Kisbéri Horgászegyesület és a Hántai Horgászegyesület alapvető céljai közé tartozik a természet szeretetére és védelmére való nevelés, a település területén található halastavak vízminőségének és halállományának a megóvása, illetve a tavak környezetének tisztán tartása.

Kisbér, 2019. december 18.

Sinkovicz Zoltán
polgármester